

KIRJALLINEN KYSYMYS 282/2011 vp

Henkilöstömitoituksen sisällyttäminen vanhuspalvelulakiin

Eduskunnan puhemiehelle

Yksi tärkeimmistä hyvän hoidon kriteereistä vanhustenhuollossa on riittävä henkilöstön määrä. Vuonna 2001 ilmestyneessä vanhustenhuollon laatusuosituksessa ympärivuorokautisen hoivan vähimmäishenkilöstömäärä oli 0,5—0,6 hoitajaa asiakasta kohden. Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksessa vuodelta 2008 hyvä henkilöstömitoitus on 0,8 hoitotyöntekijää asiakasta kohden.

Vanhustenhuollon toimintayksiköitä koskevassa Valviran selvityksessä oli mukana 1 237 hoivayksikköä. Suositusten mukainen vähimmäishenkilöstömäärä alittui 12 %:lla kaikista mukana olleista hoivayksiköistä. Hyvän tason saavutti vain 40 yksikköä, joka on noin 3,2 % selvityksessä mukana olleista. Suositusten henkilöstömitoitukset perustuvat hoitotyön todellisu-

teen, ja niiden tarpeellisuus on havaittu arjen kokemusten kautta. Tekeillä olevalta vanhuspalveluilta odotetaan vanhustenhoidon tason parantamista. Tästä huolimatta ensimmäisessä vanhuspalvelulakiluonnoksessa ei ole henkilöstömitoitusta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mikä on hallituksen näkemys vanhustenhuollon henkilöstömitoituksesta ja

aikooko hallitus sisällyttää henkilöstömitoituksen tekeillä olevaan vanhuspalvelulakiin?

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2011

Arja Juvonen /ps

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-
sanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kir-
jallisen kysymyksen KK 282/2011 vp:

*Mikä on hallituksen näkemys vanhusten-
huollon henkilöstömitoituksesta ja*

*aikooko hallitus sisällyttää henkilöstö-
mitoituksen tekeillä olevaan vanhuspal-
velulakiin?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitusohjelman mukaan lailla (vanhuspalvelu-
laki) turvataan iäkkään henkilön oikeus laaduk-
kaaseen ja tarpeenmukaiseen hoivaan.

Luonnos laiksi iäkkään henkilön sosiaali- ja
terveyspalvelujen turvaamisesta valmistui edelli-
sen hallituskauden päättyessä. Lakiluonnoksen
kantavaksi ajatukseksi on kirjattu palvelujen to-
teuttaminen niin, että iäkkäällä henkilöllä on
mahdollisuus elää arvokasta elämää. Palvelujen
on perustuttava tietoon asiakkaan tarpeista, ja
toiminnan on oltava asiakaskeskeistä, laadukasta
ja turvallista.

Iäkkään henkilön oikeus sosiaalipalveluihin
sidottaisiin aiempaa vahvemmin sosiaalipalvelu-
jen tarpeen selvittämiseen ja sen perusteella laa-
dittavaan palvelusuunnitelmaan.

Palvelujen laadun varmistamiseen tähtää laki-
luonnoksen kohta, jonka mukaan iäkkäiden hen-

kilöiden kanssa työskentelevän sosiaali- ja ter-
veydenhuollon työntekijän on varmistettava
osaltaan palvelujen laatu. Jos työntekijä huomai-
si tai saisi tietoonsa epäkohdan tai epäkohdan
uhan palveluissa, hänen olisi ilmoitettava siitä
välittömästi toimintayksikön vastuuhenkilölle ja
kunnan sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaaval-
le viranomaiselle sekä vakavassa tapauksessa
aluehallintovirastolle.

Lausunnolla kiertäneeseen lakiluonnokseen ei
sisältynyt henkilöstömitoituksia koskevia sään-
nöksiä. Niiden puutetta arvosteli neljännes niistä
127 tahosta, jotka antoivat lausuntonsa lakiluon-
noksesta.

Lain jatkovalmistelu on käynnissä sosiaali- ja
terveysministeriössä. Jatkovalmistelun tueksi so-
siaali- ja terveysministeriö on asettanut ohjaus-
ryhmän, jossa ovat edustettuina keskeisimmät si-
dosryhmät. Ministeriö pitää tärkeänä, että jatko-
valmistelussa lain sitovuutta ja palvelujen laa-
dun turvaamista vahvistetaan lisäämällä laki-
luonnokseen säännökset, joilla turvataan vanhus-
ten palveluihin riittävä henkilöstö. Ympärivuoro-
kautisen hoivan henkilöstömitoitukset lakiin kir-
jattuina ovat tässä keskeisessä asemassa. Uuden
hallituksen esitysluonnoksen on määrä valmis-
tua ohjausryhmän toimikauden aikana 31.3.2012
mennessä. Hallituksen esitys annetaan eduskun-
nalle vuoden 2012 aikana ja laki tulee voimaan
vuoden 2013 aikana.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2011

Peruspalveluministeri Maria Guzenina-Richardson

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 282/2011 rd undertecknat av riksdagsledamot Arja Juvonen /saf:

Vad är regeringens syn på personaldimensioneringen inom äldreomsorgen och

ämna regeringen ta in personaldimensionering i den lag om äldreomsorg som är under beredning?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet ska äldre personers rätt till högklassig och ändamålsenlig vård tryggas genom lag (lag som gäller äldreomsorg).

Utkastet till en lag om tryggnad av tillgången till social- och hälsovårdstjänster för äldre personer blev klart vid utgången av föregående regeringsperiod. Den bärande tanken i lagutkastet är att ordna tjänster så att de äldre har möjlighet att leva ett värdigt liv. Tjänsterna ska basera sig på uppgifter om klientens behov, och verksamheten ska vara klientcentrerad, av hög kvalitet och trygg.

En äldre persons rätt till socialservice ska i högre grad än tidigare bindas till en utredning av behovet av tjänster och den klientplan som utarbetas utgående från detta.

För att trygga tjänsternas kvalitet finns i lagutkastet en punkt enligt vilken de anställda inom

social- och hälsovården som arbetar med äldre personer för sin del ska säkerställa servicens kvalitet. Om en arbetstagare lägger märke till eller får vetskap om ett missförhållande eller ett hot om ett missförhållande i servicen, ska arbetstagarerna omedelbart anmäla detta till den ansvariga personen i verksamhetsenheten och den myndighet som ansvarar för social- och hälsovården i kommunen samt i allvarliga fall till regionförvaltningsverket.

Lagutkast som var på remiss innehöll inga bestämmelser om personaldimensionering. En fjärdedel av de 127 instanser som yttrade sig om lagutkastet kritiserade denna brist.

Beredningen av lagen fortsätter i social- och hälsovårdsministeriet. Som stöd för den fortsatta beredningen har social- och hälsovårdsministeriet tillsatt en styrgrupp med representanter för de mest centrala intressentgrupperna. Ministeriet anser att det är viktigt att man i den fortsatta beredningen stärker lagens bindande karaktär och tryggnaden av tjänsternas kvalitet genom att till lagutkastet foga bestämmelser som garanterar att det finns tillräcklig personal för servicen för äldre. Det att personaldimensioneringen för omsorg dygnet runt inkluderas i lagen spelar en central roll i detta sammanhang. Avsikten är att den nya regeringens propositionsutkast ska bli klart under styrgruppens mandattid, senast 31.3.2012. Regeringens proposition överlämnas till riksdagen under 2012 och lagen träder i kraft under 2013.

Helsingfors den 1 december 2011

Omsorgsminister Maria Guzenina-Richardson